

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominica, candu o cõla intrãga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurãrilor.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intrãgu	7 fl. a. v.
diumetate de anu	4 " " "
patrariu " " "	2 " " "
pentru Romania si Straineitate:	
pe anu intrãgu	15 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " " "
patrariu " " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde suntã se adresã si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sãu speditur'a; cãte vor fi nefrancaate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publicã.

Pentru a nunciã si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cãte 7 cr. de linie, repetitiile se facu cu pretiu scadiutu. Pretulu timbrului cãte 30 cr. pentru unã data, se antecipa. Speditur'a: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primescu insertiuni.

Pentru serbatõrea catoliciloru de ritululatiu, fiindu tipograf'a inchisa, numerulu venitoriu apare domineca.

Viena 26 apr./8 maju.

Diet'a Ungariei tienù ieri siedintia, comisiunile lucra. Diuaristic'a straina se ocupa de procedur'a de pana acù a dietei, si nu sunt rare simpatiele pentru natiunalitati, precum neci constatãrile cã Ungari'a nu e altce de catu Austri'a in miniatura. Va sã dica, terminulu de „natiune ungara“ e frate dulce cu celu de „natiune austriaca,“ cu diferentia numai cã unulu e mai mare si mai tare, cel'a laltu unu picu mai micu si mai slabu, dar cu atatu mai multu se fãlesce cu idei generõse, cari — precum bine observã alta-data unu scrietoriu romanu de preste Carpati — sunt proprietatea omului mai slabu, dar mai cu sãma a celui seracu, si cari incepu a disparã in proportiune precum seraculu se inavutiesce.

D'in parte-ne nu multa insemnetate atribuimu in cestiunea natiunale diuarieleor straine, cãci sunt putine a caror'a cari nu-su preocupate de interesu propriu precum nu potemu atribui neci a parti a diuaristiceii nemtiesci, care se sustiene cu bani de la fratii nostri.

Foi'a de septemana a dlui Schuselka „Die Reform“ in numerulu seu celu mai nou amintindu miscamintele natiunale ce se intemplã in Lemberg si Pest'a, constatãza si ea, cumca dlu Deák in diet'a d'in Pest'a facia cu dreptele pretensiuni a le natiunalitatiloru nu s'a portatu asiã intielãptiesce, ca Goluchowsky in cea din Lemberg, nici cã a fostu portarea lui calificata de a liniscã si molcomã acele pretensiuni. —

Telegramele ce sosescu d'in tãte partile marturisescu despre pregatirile de resbelu. Nobilimea Boemie cãrca infiantia unu corpu de voluntiri, pana si junimea universitatii de Prag'a voiesce a formã o legiune propria.

Doua d'in trei parti a puterei militare prusesce e imbracata in arme, in urmarea ordinatiunei cabinetului de Berlinu cu datulu 5 l. c. „Sch. Z.“ descrie armat'a intrãga, noi reproducemu numai sum'a totala de: 295,000 barbati, cu 48,000 de cai.

Unu telegramu d'in Florenti'a cu datulu 6 maiu nõptea ni insciintãza: S'a publicatu decretulu pentru gatierea de duca aloru 50 de bataliõne d'in gard'a natiunale, pentru siervitiulu de resbelu pre tempu de trei lune, incependu de la 20 maiu.

Conchidiendu de la aceste pregatiri s'ar crede cã relatiunile diplomatice s'au ruptu, dar nu e asiã, ele se mai sustienu inca, ministrii de esterne n'ãflara cu cale pana acù a incredintãia deslegerea cestiunei colegiloru loru de la resbelu. Diplomati'a nu lucra cu destula rapediune, pare cã intentiunea ei ar fi a mai lungi incordãrile de acum'a. Multu tempu inse nu pãte intardiã cãci altminte statele ar deveni in neplacut'a pusetiune d'a se in-

trebã inse-le cã õre ce e mai putienu reu: o pace inarmata, sãu unu resbelu adevratu?

Representantele Sassoniã la confederatiunea nemtiesca, dupa ce guvernulu lui primù not'a amenintatõre a Prussiei, cerù ca confederatiunea sã se întrepuna nu cum-va Prussi'a sã erumpa in Sassoni'a. Confederatiunea inse e mai flegmatica de catu sã se intrepuna asiã rapede, hotarì ca acãsta cestiune sã se puna la ordinea dilei pe 9 l. c.

Diurnalele prusesce afirma cã intre Austri'a si Sassoni'a existe tratatu, intru intiesulu carui-a trupele austriace ar merge in ajutoriu Sassoniã in casu de atacu de catra Prussia.

Mai multe diuarie d'in statele secundarie nemtiesce afirma esistintia unu tratatu intre Prussi'a si Franci'a, si insira tierile pe cari s'ar impartì aceste done poteri la casu de reesire. Aceste tieri sunt tãte nemtiesce, neci un'a d'in imperiulu austriacu.

Napoleone inviatu de orasiulu Auxerre lu cercetã in sambet'a trecuta. Salutatu de primariulu orasiului, Imperatulu respunde: „Mi pare bine cã nu Vi s'au stersu d'in minte souvenirile imperiului antaiu. Poporatiunea acãsta a fostu cu mine in dile bune si rele, stim'a pentru ea o moscenescu de la capulu familiei. Acãsta in 1848 mi-a datu antaiu-data votulu seu, mi l'a datu pentru cã a sciutu casì majoritatea poporului francescu, cumca io casì elu, urescu tractele de la 1815, ce astadi voiescu unii a le face bãsea unica a politiceii nõstre esterne.“

Se deduce d'acì cã tãte incurcãturile politice de astadi sunt provocate de ur'a ce o are Napoleone pentru tratatele de la 1815, ceea ce Maj. Sa o spuse si antiertiu.

Starea nõstra materiala.

Thiers in siedintia corpului legelativu alu Frenciei, d'in vinereã trecuta, cu ocasiunea votareii contingentelului militare, pledandu pentru pace, dise intre altele cã „tãte popõrele s'au ingagiatu la intreprinderi grandiose, a caror'a intrerumpere ar fi nesalutara.“

Candu recunõscemu adevèrulu acestoru cuvinte rostite de eminentele deputatu, ni vine ca, in fati'a intreprinderiloru la cari s'au ingagiatu tãte popõrele, sã scrutãmu la ce intreprinderi s'a ingagiatu natiunea romana, pentru ca sã nu devina coplesita de intreprinderile straine, pentru ca pre terenulu materiale, unde popõrele tãte se intrecu in diligintia, in spiretulu de intreprinderi pentru consolidarea unei bunestari durabile a loru, sã pãta fi reprezentata si natiunea romana dupa cãviintia, dupa pusetiunea topografica ce o ocupa, dupa marimea corpului natiunale, dupa produptele de cari despune, forca in antea opiniunei europene sã fie silita a stã cu fati'a rosie, audindusi batjocore de neserguincioasa, lipsita de veri-ce spiretu publicu d'in care se nascu intreprinderile, invetiata a mistuì astadi totu ce a castigatu in acãsta di, si daca cum-va a castigatu mai multu de catu i trebue

spre acoperirea celoru necesarie si de folosu, spesãza pentru beuturã spiretuõse ce se incuibara intr'atãta in poporulu nostru, sãu face altu-ce, numai ca — cum dice elu — nu cum-va sã se intalnescã doi bani, nu cum-va sã aiba de odata doi cruceri in punga.

Poporulu romanu d'in cõce de Carpati are o stare materiale rea, ca fõrte putienu popõre a le Austriei, mai rea de catu a tuturoru popõreloru conlocuitorie, cu esceptiune numai a Marmatiei, unde poporulu conlocuitoriu de natiunalitate rusu e mai seracu de catu poporulu romanu.

I s'ar face nedreptate mare poporulu romanu, daca i s'ar imputã lui vin'a intrãga pentru starea rea materiale ce l'apãsa, cãci acãsta vina o pãrta in mare parte relatiunile politice, cari l'osendiserã a fi siervulu altor'a, a lucrã pentru ca sã mance altulu partea cea mai mare d'in fruptulu ustaneloru lui, contribuindu astfel a sterpi d'in poporu motivulu diligintiei. Intr'adeveru aceste relatiuni au incetatu de ani 17, dar intr'unu restempu atatu de scurtu, nu fù cu potintia a sterge tãte urmele triste ce feudalismulu lasã in urma-si ca dovãda a esistintiei lui de sute de ani. Ranele infpte in decursu de secle, nu se potu vindecã intr'unu dieceniu.

Romanulu d'in Transsilvani'a se mai pãte scusã cu sistem'a aruncareii contributiuniloru, ce si sesiunea ultima a senatului imperiale o recunoscù de rea.

Pre langa aceste rele multu apesatõrie, lucratoriulu de pamentu in Transsilvani'a patemesce si de alta bõla asidere mare, tier'a n'are inca carti funduali, va sã dica i lipscesce institutiunea care unica e in stare a deschide creditu securu agricultorelui. Lips'a acestei institutiuni si urmarile ei precum scumpetea baniloru, greutatea de a castigã creditu s. a. Transsilvani'a le sente in abundantia. Sã nu mai pomenimu cã institute publice de creditu, bance s. a. nu esistu de felu; precum nici in Ungari'a, cãci ce are acãsta tiãra, nu e menitu a intinde ajutoriu posesoriloru mici si celor'a ce lucra cu bratiile proprie, va sã dica majoritatea romana care nu e ferice a posiede holde cu miicle, n'are unde recurge.

Aceste-a sunt mai alesu causele cari pre poporulu romanu, agronomu in preponderantia, lu tienu incatusiatu de starea cea rea materiale.

Nesimintitu cã daca seraci'a ar fi crima, si juristulu ar veniã judecã poporulu romanu, considerandu causele de sus, sãu l'ar mantuf cu totulu de pedãpsa, sãu dechiarandu acele-a de cercustantie usioratõrie, ar judecã numai unu granu d'in pedãpsa.

Dar' materialismulu, putienu i pasa lui de principiile jureprudintiei! te intrãba daca ai sãu ba, si candu vrei a te scusã de ce n'ai, nu sta de võrba, se duce in trãba-si mai departe.

Caracteristic'a acãsta a materialismului o prevedemu insemnata pre fisonomi'a acelei dile, in care resaritulu Europei, mai cu sãma patriele Romani-

loru, prin infiantia medilõceloru de comunicatiune, se vor deschide pentru intreprinderile straine. Se va incinge atunci lupt'a de interesu, capitalulu strainu se va incercã a esplotã in favõrea lui tienuturile ce i se deschisera, amenintandu cu espropriatiune si mic'a stare materiale de acum'a a nõstra, a celor'a cari dormimu inca somnulu epõceloru trecute. Era noi impinsi de instintulu conservareii proprie ne vom incordã a aperã macaru terenulu ce l'avemu. Reesitululu luptei e lesne de prevediutu, cãci noi nu ne-am gatiutu inca pentru ea.

Intr'adeveru nu e inca õr'a d'in urma pentru a ne gati de a sustienã macaru ce avemu, d'ar e penultim'a.

Mi se va observã pãte, de ce vinu antea on. cetitori cu acãsta cestiune atatu de gingasia pentru noi? de ce nu me ocupu eschisivu de politica, acãsta e acù la ordinea dilei, toti carturarii nostri facu pre politiculu, si obieptulu celu mai placutu in conversatiune e portarea deputatiloru romani d'in dieta, acì trebue sã privescã natiunea intrãga pentru a controlã faptele mandatariloru sei, pentru a li trimite voturi de incredere, ori de descuviintiãre.

Asiã e, natiunea care grigescce cu rigurositate de faptele mandatariloru sei, dovedesce zelu pentru drepturile politice, alipirea sa de ele, si puterea sa de vietia.

Dar in politica poporulu influentiãza prin legea electõrala, si acãsta lege presupune unu censu õre-care. Deci, neci de o trãba nu ni vor fi drepturile politice, daca nu vom avã censulu cu care sã intrãmu in folosirea legei electõrale.

In Transsilvani'a, lupt'a intre censulu 8 fl. si censulu 5 fl. cine scie candu se va finì, dar diligintia pre terenulu economiei nu preste lungu tempu ar inzestrã cu dreptu de alegere pre mare parte d'in cei ce contribuescu 5 fl.

De securu cã contrarii politici ar cercã atunci calitati nõue in alegatoriu d. e. imbracamintea si tonulu, intr'adeveru ar fi comedie politica, dar si-are sãtia in tier'a nõstra. Celu putienu motivulu celu mai potericu li-ar fi surpatu.

Precum nu organismulu politicu face eschisivu natiunea, in tocm'a asiã atentiaunei natiuni n'arã a se indreptã eschisivu a supr'a politiceii, mai cu sãma poporulu romanu n'o pãte face acãsta in presãra decadintiei lui materiali totale.

Ni se va dice, pãte, cã o natiune lipsita de capitale, in diu'a de astadi nu-si pãte imbunì starea materiale.

Asemene asertiune la prim'a ivire se cunõsce de intemeiata. Ddiu candu l'a creatu pre omu, i-a datu totodata si capitalulu cu care sã se sustiena, acãsta e: bratiile sanetõse, deci sã incepemu d'acì, sã incepemu cu diligintia, cercandu a o indemnã, innaintã prin tãte medilõcele ce ni stau la despusetiune.

A dou'a regula a economiei e: crutiãrea celoru castigãte, si fiindu cã mai alesu beutur'a e inimiculu crutiãriloru poporulu romanu, deci acestu inimicu trebue combatutu nante de tãte. Acì érasì

cauta sê apelamu la preotii si invetiatorii poporului romanu, ei cari au portat atate sarcine fora a li se frange energi'a, totu ei sunt chiamati a primî si sarcin'a de apostoli ai moderatiunei, acêst'a convine prè bine sublimeloru principie d'in sant'a vangeliè, convine intentiuniloru loru cari n'au fostu si nu sunt altele de catu fericirea natiunei.

Dupa ce tieranulu a invetiatu a face intrebuintiare buna de bratiele lui, dupa ce s'a dedatu la crutiare, se nasce idea de reuniune unde sê aiba a pune banulu crutiatu, si de unde sê pôte imprumutá la tempulu de lipsa.

Va sê dica, bunastarea intréga se baséza pre mintea, pe bratiele sanetóse, despre aceste-a — multiamita lui Ddiu — natiunea romana pôte despune, deci lipsesce numai energi'a, zelulu, constanti'a, care sê le puna tóte in miscare, si atunci ni se asecura presintele si venitoriulu.

Poporulu romanu e mai alesu agricultorulu, cine scie candu va imbratisá si industri'a, deci sê contribuimu la cultivarea lui in acestu ramu prin infintiare de scoli agronomice, ajutorarea celor ce studiéza agronomi'a, si acêst'a mai nante de ce l'am indemná la industria.

Cultur'a intielesuale nu pôte innaintá candu cea materiale e atatu de decadiuta. De l'intrebu pre tieranulu romanu de ce nu-si dá prunculu la scóla, elu ti respunde cu logica sanetósa: pentru cá, dle, seraci'a nu-mi face voi'a.

Acesta seraci'a cauta sê nisuiamu a o aruncá de pre capulu nostru, dar nu cu diliginti'a trecutului, ci cu alt'a mai mare, cáci intru nemicu n'avemu anc conformá trecutului, atunci lucrulu erá silitu, éra acum'a tieranulu e domnulu bratieloru lui, lucrulu e liberu. Ar fi o insulta facuta economiei si esperiintei daca ne-am multiamí cu rezultate egali la ambele aceste lucruri, pentru cá lucrulu liberu are sê produca indiecitu si insutitu mai multu ca celu silitu.

Noi bucuosi vom luá cunoscintia despre acei domni preoti cari vor fi potutu stóree de la poporanii loru promisiuni séu dóra si deobligaminte de moderatiune, cáci, o repetimu, cauta sê ni incordámu tóte poterile pentru cá altmintre cademu in ruina perfecta materiala, si ce vom face atunci cu patriotsmulu, candu pamentulu patriei nóstre nu va mai fi alu nostru, ce vom face pentru natiunalitate, candu acêst'a presupune poporu, éra poporulu presupune terenu pre care sê traiésca, si tocm'a terenulu acêst'a va fi alu altui-a.

Legea

d'in 5 maiu 1866,

valida pentru imperiulu intregu, cu exceptiunea regatulu lombardu-venetianu, privitóre la primirea bancnoteloru de 1 si 5 fl. v. a. a supra vistieriei statulu:

Pentru ca statulu sê devina in stare a multiamí pretensiunile finantiarie urcate in urmarea incurcariloru d'in afara si a amenintariloru de resboiu, astfêlu ca de o parte popóreloru Mele sê nu li se impuna inmultirea sarcineloru de contributiuni éra de alta parte rezultatele de pana acum'a castigate cu sacrificie mari finantiaru si economice pentru hotarirea valutei in tíera, sê se sustiena pre catu e cu potintia, cu referintia la §. 9 d'in convoirea incheiata la 3 Ianuariu 1863 intre administratiunea statulu si intre banc'a natiunala austriaca privilegiata, dupa ascultarea consiliulu ministerialu, si pre bas'a patentei Mele d'in 20 Sept. 1865, afu cu cale a ordiná precum urméza:

I. Impoterirea ce, conformu §. 3 d'in numit'a invoire si §-lui 12 d'in statutele banc'ei natiunali austriace privilegiate, numai de ocamdata se mai lasá acestui institutu, de a tiené in circulatiune note de 1 fl. si 5 fl. v. a. se suspinde in diu'a publicarei aceste legi, si

bancnotele de categoriile aceste se primescu de sarcine a le administratiunei statulu.

In urmarea acesteia, incependu d'in diu'a publicarei aceste legi, aceste bancnote cate de 1 fl. si 5 fl., perdu calitatea loru de note de banca. Banc'a natiunala austriaca privilegiata e mantuita de detorinti'a d'a le rescumperá, d'a le induce si mai departe in cartile ei ca detorii de a le ei, si d'a le inscrie in aretarile publice despre cursulu noteloru de banca.

D'in contra, notele cate de 1 fl. si 5 fl., in vertutea legei presinti, se dechiara de note de statu, si pana statulu le va incasá, se sustien in circulatiune spre sarcin'a statulu, se vor primí dreptu plata in valórea loru nominala de catra tóte caselle si oficiolatele publice, la tóte platirile, cari n'au a se respunde in moneta sunatórie in urmarea despu-setiuniloru descilinte legali, éra d'in partea statulu se vor dá dreptu plata la tóte platirile ce le face statulu, cu exceptiunea casulu in care anumitu s'a statoritu solvirea in moneta sunatórie.

Asemene in poterca legii de fatia fiecine e indetoratu, fora exceptiune, a primí la platiri dreptu plata bancnotele cate de 1 fl. si 5 fl. v. a. in valorea loru nominala, inse remanu nevatemate decisiunile d'in ordinatiunea imperatésca de la 7 Faurariu 1856, in foia legiloru imp. N. 21 si in patent'a d'in 27. Aprile 1858 foia leg. imp. N. 63.

II. Notele de banca cate de 1 fl. si 5 fl. se voru pune sub veghiarea comisiunii pentru control'a detorieloru statulu; acêst'a are a constatá precisu cata e sum'a d'in cursu a acestoru note in diu'a primirei, si a publicá in fiecare luna aretare despre cursulu loru, care nu trebue sê pestréca sum'a de 150 milióne fi. v. a.

III. Banc'a natiunala austriaca privilegiata se indetoresce prin legea acêst'a, ca in bancnote de categorie mai nalta sê dec statulu ecuivalentu pentru oblegamentulu ce a luat statulu a supra-si de a rescumperá notele de banca cate de 1 fl. si 5 fl. v. a. pana la sum'a totala, care cu conluararea comisiunei controlatórie de detoriele statulu, se va constatá cá e in cursu in note cate de 1 fl. si 5 fl.;

IV. Tempulu si modulu rescumperarei bancnoteloru cate de 1 si 5 fl. v. a. se va hotari prin lege descilinta.

Ministrulu Meu de finantie e incredintiatu cu efectuirea aceste legi.

Viena 5 maiu 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Beleredi m. p.

Larisch m. p.

La demandatiunea prè nalta Ber. cav. de

Meyer m. p.

Diet'a Ungariei.

Siedintia casei representantiloru d'in 7 maiu.

Presiedintele conte Andrassy.

Dupa autenticarea protocolulu, se insciintiéza cá Vilelmu Melas si Maur. Conrad deputati d'in Trni'a, si-au datu credentiunalele. Se aducu unele petitiuni, intre cari maestrulu Skreban d'in cottu Vasiu cere intreveniarea dietei cáci fiulu seu de 9 ani, nascutu d'in casetorie mestecata s'a luat d'in cas'a invetiatoriulu protest. d'in Colta, si s'a datu intr' o casa de orfani catolica. Se trimite la comiss. de petitiuni.

Presiedintele numitu fiindu cá a fostu incredintiatu de catra deputati ca impreuna cu taverniculu br. Sennyey presiedintele casei domniloru sê predee adres'a dietei in manile Maj. Sale Imperatulu, deci face reportu despre primirea ce a avut'o la Maj. Sa, fece a se cetí respectivele cuventari cunoscute degiá, precum si respunsulu Maj. Sale Imperatulu.

Comisiunea de 12 si-face reportulu, in care propune ca pentru comisiunea ce se va emite in caus'a regularei municipieloru sê se aléga 108 membri, in cea pentru codificatiune 95, in cea pentru cultu si invetiamentu 71, in cea pentru interesele materiali 100, si in fine in comisiunea pentru institutele publice 53 de membri.

Deák propune a se otari diu'a de sambeta, in care se vor dá voturile pentru alegerea membriloru in aceste comisiuni. Diet'a primesce propunerea.

Se verificá deputatulu de la Mohaciu.

Siedint'a venitórie in 12 l. c. va ascultá referat'a comisiunei de petitiuni.

Evenimentu besericescu d'in Banatu.

Monostoru 16 aprile v.

Comun'a nóstra ajunse in tempulu presentu a fi mârulu de cêrta intre doi capi besericesci. CREDU cá nu e cunoscutu tuturoru on. cetitori cumca comun'a nóstra in congresulu d'in urma de la Carloveti si mai apoi intr'un'a d'in siedintiele consistoriulu Temisiorénu a fostu recunoscuta de comuna curatu romanésca, si cu datulu 11 sept. 1865 Nr. 455 se predece pentru todeun'a jurisdictiunei besericesci aradane, de unde si primiramu cercularie in afacerile besericesci, spre multiamirea poporulu nostru. Cate-va suflète de Serbi de aici se afliara parociei d'in Felnacu.

Mai nainte de a enará evenimentulu, pentru ca sê fie mai bine preceptu, voiu descrie relatiunile comunei, moscenite de la ierarci'a serbésca.

E adevuru, si nimene pôte negá, cá tactic'a fóstei suprematii serbesci éra a pune preoti serbesci prin parochiele romane, dereptateca si nóa ni dede unu preotu serbescu, pre J. J. emigrantu d'in diecesca Budei, acêst'a la inceptu numai prin dragomani se intielegea cu poporeni sei, éra in atingere cu colegulu seu romanu, folosiá limb'a magiara, asié d. e. hán-yadik szvetilna van ma? Acestu preotu serbescu fiindu-i — firesce — grétia de limb'a si jurisdictiunea romana, se impintená a face agitari prin comuna, cu scopulu de a-si castigá partita, strigandu pentru Romani sê nu se desparta de stapanulu si legea loru cea vechia, de vladic'a de mai nainte, sub care parintii loru au fostu atati-a ani, ei sê remana statornicii cum au fostu, cáci celu romanescu are alta lege, si cate de tóte de felulu acêst'a.

Romanii cunoscandu-si pusetiunea loru, nu intardiara a face aretare despre acêst'a la loculu competent de repetite ori, de unde numitulu preotu fu admoniatu si indemnatu la alta portare, cáci altmintre va fi delaturatu d'in parochia. Densulu inse incuragiatu de protectiunea serbésca, se opuse demandatiunei, recourse la protopopulu G. N. ca sê lu castige spre intreveniare, comunicau cu cercularie (ba si in persona a venit in comuna, despre primirea-i caldúrsa a vorbitu Concordia) dobandira de consoti pre cati-va proletari, recourse cu petitiuni false catra ordinariatulu serbescu, éra acêst'a abidé acceptá ocasiunea, indata si pretinse comun'a de la ordinariatulu aradanu si se incercá a nemief hotarirea amintita, cerendu sê i se dec inderetru pana la deciderca comisiunei miste, cáci e comuna mestecata, si s'a predatu numai d'in óre-care sminta. Acêsta pretensiune inse, se dice, cá i s'ar fi denegatu, si asié ajunse tréb'a pana la locurile cele mai inalte. Ce rezultatu va vení, pana acum'a nu scimu.

Noi vremu sê descriemu acestu obieptu cu sinceritate in fati'a on. publicu, cu adevuru, dereptateca potemu dice cá acêsta comuna a fostu si este curatu romana, dovedesce acêst'a si unic'a limba romana, ce se vorbesce in tóte casele, éra mai lamuritu se dovedesce d'in conscriptiunile d'in cei mai vechi ani, mai alesu la zidirea besericeii (1831) pre candu erau numai douo case serbesci cu 9 suflète. In 1850 nov. 16 candu se facú conscrierea natiunalitatiloru prin ces. reg. capitanu Hofstettner si oficialulu cott. Kövér Ignacz se aflara 1246 suflète romane si 36 serbi. — In 1861 se aflara 1126 romani si 23 serbi. Deci congresulu si consistoriulu d'in Temisior'a n'au potutu face altmintre de catu a dechiará comun'a de curatu romanésca.

Daca acum'a ordinariatulu d'in Temisior'a va pretinde acêst'a comuna pentru sine, ce va dicé vener. ordinariatu de Aradu despre comunele Ketzfel, Varjasi, Nagyfalu, in cari sunt sute de romani, si Serbiu le tienu totusi de curatu serbesci?

Daca comun'a nóstr'a ar treece de mestecata, s'ar compromite insusi Sant'i'a Sa Patriarculu serbescu, carele aici in beserie'a Monostorulu la 1861 avú ocasiune a celebrá siervi-tiulu ddiեսcu in limb'a romana.

Sperámu si credemu in energi'a barbati-loru ce stau in fruntea ordinariatulu nostru aradanu, altmintre ce se atinge de poporu, elu e resolutu a nu lasá sê-si pérda o causa drépta, ce, in casulu de lipsa, o va asterne si Tronulu Majestati Sale.

Oradea-Mare in diu'a de San-Georgiu 1866.

Vinu a aduce la cunoscint'a on. publicu o intemplare trista fórte, care ruiná starea materiala a mai multoru familii romane.

Mercurca trecuta, dupa médiadi la ór'a a 2, in suburbiulu Oradii-Mari numitu Katona-város se escá unu focu grozavu, care prefacú in cenusia cam la 25 de case, intre cari si a rrs. D. protopopu si preside consistoriale Si-meone Bica, care cu stimat'a sa sotie remase sub ceriulu liberu, cáci foculu mistuitoriu nici gardu macaru nu li lasá. — Tinerimea nóstra d'in academia si gimnasiu merita amintire onorabila pentru zelulu cu care alergá in ajutoriulu celoru periclitati, poporulu inca si-a facutu detorinti'a, dara fura tóte indaru, caci éra mare viscolulu, care contribuí a incinge in focu tóte casele intr'o clipita.

Dlu Nicolae Zsiga, mergendu in diu'a urmatóre sê mangae pre Dlu parinte protopopu S. Bica, a datu de cate-va familii, cari cu ochii plini de lacreme cautau la ceriu, cu pruncii pe bratie. Dlu Zsiga li impartí cate 50 fl. v. a. Ddiu sê-lu tiena pentru multele binefaceri, aduse natiunii si omenimei.

Multiamita lui Ddiu, cá ne-a remasu beserie'a, cas'a parochiala si cas'a consistoriala, cari fusera aperate de catra romani, unguru nu vedeai, pana ce vení comitele supr. Ilustr. Sa Szlavi, audiendu cá arde cas'a dlui protopopu, si demandá a se aduce instruminte de stinsu. De la cas'a consistoriale arsa numai poct'a, cáci intreveni cu energie tinerimca romana.

Romanulu tieranu ca agricultorulu!

In Nrulu 8. alu acestui diuariu deduramu deslucirea de lipsa despre accsa, cá: ce este agricultur'a in economi'a campului, si promisesemu a discutá si acsa intrebare, cá óre este romanulu tieranu, conlocutoriulu nostru, si agricultore. Punendu acêst'a intrebare, inca mai avemu de a cautá cá óre este romanulu nostru tieranu agricultorulu de dupa vreunu boldu modernu, séu numai d'in datina vechia si traditiune. —

Cumca romanulu tieranu, sórtea sa de a fi agricultore, o are de multumitu d'in cea mai mare parte traditiuniloru moscenite de la strabunii romani, ni este martore istori'a; au nu dens'a ne spunc cá Numa Pompiliu a fostu celu d'antaiu rege civilisatore alu romaniloru, celu ce in sa in alu VIII seclu nainte de Cristosu a condusu pre romanii cei pana aci belicosi catra agricultura? Ce insemnédia georgicónele unui poetu Virgiliu d'in tempii strabuniloru nostri? de catu prin decantarea referintieloru economiei de campu a inboldí pre publiculu seu catra agricultura, si ce voru sê dica alta cuvintele aurite a strabunulu Oratiu prin „felix ille qui procul negotiis paterna colit rura“ decatu o fericita stare a strabuniloru nostri romani in carea ei se aflau si ca economi de campu? dar' in capetu ce insemnédia si astadi cultur'a cea cu atat'a serguintia facuta in acele tinuturi, pre care locuescu popórele romane d'in Italia de catu unu destinu mai naltu, o chiamare naturale a romanulu catra agricultura. —

Romanulu de dupa caracterulu seu celu blandu, si pretiuitoriu de tinuturile apte de agricultura prin venirea lui spre resaritu, si prin asiediarea sa in Daci'a traiana, si aureliana sciú si aci sê-si aléga spre mai departea vietuire locurile cele mai manóse a le Europei, precum sunt: albi'a Dunarei de josu d'in muntii Carpatiloru pana in muntii Emu-Balanului, tinutulu d'in Carpati pana in marca négra, si éra-si d'in Tis'a para in Dunare. Celu ce a caletoritu prin aceste tinuturi, séu a studiatu descrierea loru d'in puçtulu de vedere alu agriculturiei, nu dupa multa combinatiune se va poté convinge, cumca aceste albie de Domnedieu binecventate, si cum am dice, de lapte si de miere inriurite, intru adevuru fusera locuri atatu de potrivite pentru agricultura, catu strabunii nostri bucuosi se potura asié-diá pre ele, aflandu-se aci fericiti prin seculi indelungati. —

Deci incurgerea popóreloru barbare d'in Nordulu Asiei, caderea imparatiei romane orientale, si nepaciuirile cele nenumérose d'in partea popóreloru mahomedane fusera totu atate miserie si calamitati preste poporulu romanu alu tinuturiloru nostre, care lu silira, ca d'in ce in ce se neglige economi'a campului, si anumitu agricultur'a, fiindu mai tare avisatu a se tiné in neprerapta stare de aperare, in contr'a incursiuniloru barbare, pana in capetu pierdendu si celu de pre urma spriginu care i trebuí a esistintia sa ca economu de campu si agricultorulu, cu tinutulu, pre carele locuí, d'impreuna, ajunse sub feudalismulu celu apestatoriu sub carele gemú pana in tempii cei

mai noi; ba o parte a poporului romanu si asta-di mai geme pre malulu dreptu alu Dunarei, acceptandu eliberarea sa de la tempu.

Cumca in acestu tempu alu feudalismului, carele nu era alta, de catu stepenirea netieranurita a vre-unui senguratecu, sau a vre-unei familie de spahie preste sute sau mii de jobagi, iacasi, mojici, s. a. in tocmai asi ca si preste pamentulu pre carele locuescu acesti jobagi, agricultur'a in manile tieranului nu potea se infloresca, de sine se intielege. — Tempulu feudalismului fusese inca o abnormitate forte mare pentru staturile in care se incuibase si prinsese redecine, in astu-felu de staturi potea de statu nu se cugeta afiin agricultura, sau in cultur'a altoru ramuri de sciintie reali prin care se ascuradia existinta a materiala a sengurateciloru, ci se presupunea intr'o belicositate in carea vietuiau proprietarii de jobagi si de pamentu, unulu fatia cu altulu sau acesti la olalta fatia cu capteniele staturiloru.

Ce urmare potu fi d'in tote aceste-a mai firisca pentru tieranulu nostru romanu, de catu ca elu, celu ce a fostu adeveratulu martiru a fatalitatiloru descrise, desoperiatu de tote organele luminarei si a culturai, d'in mare parte perdu interesulu catra aceea ce i da existinta, dicu catra economi'a de campu, si agricultura.

Nu vomu se abnegamu zelulu catra agricultura a romaniloru nostri tierani preste totu, dar' veri cine s'a miscatu prin estinderi mai mari pre tinuturile locuite de romani, usioru ne va concede ca sunt si astu-felu de tinuturi, si cam mari, locuite de romani, unde forte multe defecturi vedemu la romanulu economu de campu in acea ramura a economiei, ce se dice agricultura. —

In cate curti a economiloru romani vedemu gunoiulu in asi modu gramaditu, catu se neca in elu vitele casnice si totu-si economulu romanu nu folosescu acestu gunoiu spre imbunatatirea holdei, dicandu ca daca vre Domnedieu rodesce campulu si negunoiu; asemene vedemu in multe tinuturi hold'a economulu romanu plina de spini, si de tufe impedeatule de aratura, fora ca se le tersiesca, in multe locuri se afla tracte intregi de holde, pre care jace apa de ploie sau de versaturi, fora ca se se dee celu mai putinu ajutoriu la sterpirea baltiloru stricaciuse; dar' cu dorere, mai aflamu ici colu si astu-felu de tinuturi locuite de romani unde romanulu tieranu desperatu de sorcea vitrega in care se afla, multe dile, ba septemane intrege petrece cu manile incrucisiate, intr'o resignatiune plina de fatalismu, acceptandu totu ajutoriulu numai si numai de la bunavointia lui Domnedieu. — Mai nepasatoriu de agricultura este romanulu tieranu, celu ce locuesce pre tinuturile muntose, si cauz'a e, ca in acele tinuturi fora agricultura maestraa lucrulu de campu forte reu se platesce, la care ramuri de cultura maestraa, inse romanii nostri munteni pre putinu se pricepu; dar' nu numai pentru romanii nostri munteni, ci pentru toti romanii nostri economi de campu a ajunsu agricultur'a se fie o arta, si meseria, fiindu ca acum atate-a avemu se le asceptamu de la peteculu de pamentu pre carele locuimu; si lu posiedemu, catu daca acestu pamentu de dupa recerintie nu i vomu mar' poterea productiva, prin materie nutritore si prepararea lui cu serguintia, nu va mai fi in stare de a ne da cele ce le asceptamu de la elu, era prin nerodirea campulu economulu romanu va perde tota stim'a ce debue se o aiba catra acesta unica proprietate ce o mai are, si asi pre nimic'a o va instrainu de la sine, prin ce scadiendu averea romaualui, scade si numerulu lui, si romanulu se perde, ajungandu proprietatea lui in mani straine; de care exemple avemu mai alesu in Banatulu Temisianu precum d'in timpii mai vechi, Moraviti'a langa Versietiu asi si d'in cei mai noi, comunele cele mai insemnate pre malulu Temisului: Chisiod'a, Siagulu Voiteculu Jebelulu Giladulu Ligidulu etc. — Celu ce vre se se convinga si mai pre deplinu ca cum pere romanulu prin defectulu sciintiei de agricultura dupa recerintia moderna, se-i placa a cautu in a cele comune, ca cine a fostu posesorii pamentului nainte de vre-o 20 de ani, si cine sunt astadi. —

C. R.

Romania.

Pana vom primi insciintiaru mai precise, insiramu urmatorele telegrame:

Bucuresci 5 maiu, 10 ore noptea: Representantii poteriloru mari, cari re-

siedu aici, prededera ministrului presiedinte o nota identica, ce privesce decisiunea unanima a conferintiei de Paris, si cere ca camer'a se decida in caus'a uniunei si se alaga de principe pre unu indigenu.

Bucuresci 5 maiu. Diuariulu „Legalitatea“ dechiaru alegerea principelui de Hohenzollern, prin plebiscitu, de unu faptu in contra tractatelor si contrariu datineloru tierai, dreptaceca nelegalu, si provoca pe guvernulu a dechiaru de nelegale procedur'a intemplata, si a pasi pe calea legale dupa tractatele sustatorice.

O depesa oficiala d'in Paris incunoscutiea cumca conferintia a respinsu candidatur'a principelui de Hohenzollern si provoca pre guvernulu de aici se publice acesta decisiune prin diuariulu oficiale.

Decretulu Locutientintei domnesci conchiamu camerile pentru 10 maiu.

Fostulu ministru de resbelu, colonelulu Solomonu, e prinsu pentru complotu contra guvernului.

Pre candu nr. tr. era sub tipariu, primiramu dou'a nr. d'in „Romanulu“, care ni aduce numele deputatiloru alesi. Acesti-a sunt: In Romanati: Achil Teohari, Grigore Bredeiu; in Valcea: Alex. Const. Goleacu, Stamate Budurascu; in Muscelu: George Costaforu, Scariatu Purnavitu; in Vlasca: George M. Ghica, Nicolae Battaranu; in Braila: Grigorie Filescu, N. Blaremburg; in Iasi: Gr. M. Sturza, Dimitrie Roset Soleiscu; in Argesiu: Alexandru Zisu si N. Slavescu; in Oltu: Vladimiru Ghica, si Cost. Valeanu; in Prahova: Cost. Cantacuzino si Cornilie Lapati; in Tecuciu: Stefanu Goleacu si Ion Avat; in Ialomitia: Grig. Sutiutiu si N. Costacopulu; in Cuvuruluiu: Costache Varlam si Ion Plesnila; in Gorju: Em. Cretulescu si G. Magheru; in Putna: Visile Pogoru si Al. Balsiu; in Mehedintiu: Alesandru Lapati, Ion Tonescu; in Ismailu: Alesandru Pagino, Lascaru Ciurea; in Ilfov: Adolfu Cantacuzino, Cost. Gr. Ghica; in Bolgrad: D. Ghica Comosteanu si Rescano; in Rim-Sarat: Const. Gradisteanu, Generalu Ion Gr. Ghica; in Dolju: Gr. Arghiropolu, Petre Opreanu; in Teleorman: Dimitrie Berendeiu, Ion Balaceanu; in Bacau: Iancu Negura, Ales. Lupascu; in Neamt: Costica N. Sonczon, Calimach Gatargiu; in Botosiani: Nicu Mavrocordat, Ion Venture; in Dorohoi: Iancu Vasilie, Pilatu si . . . ; in Dimbovitia: Hiottu pentru celu de alu doile-a remasu a se balota adi intre St. Folcoianu si Fustea; in Roman: Mitica Ghica si George Vucinicu; in Suceava: Vasile Forescu, Costache Murguletiu; in Iotova: Manolache Costache, Scarlatu, Mavrogheiu; in Faleiu: Iamandi si Cogalniceanu; in Vaslui: Iancu Sturza, Teodoru Rosetti; in Buseu: Ion Folcoianu, Mihalache Plesioianu; in Cahulu: Cassian Lecca, Emanoil Filipescu; in orasiulu Bucuresci: Ion Bratienu, Dimitrie Bratienu, Doctorele Latropolu, Costache Ciocarlanu, Gr. Serruric, Colonel Adrianu; in Ploesci: C. Grigorescu, Anton Arion; in Palticeni: Emanoil Morzun, Georgiu Marzescu; in Giurgiu: Pana Buescu, Emanoil Lahovari; in Braila: Ales. Stirbei, Ales. Marcovicu; in Oltenitia: C. Caramanliu; in Focsi: Ales. Maior Tufelca, Voinovu; in Odobesci: Ales. Sihlenu; in Campu-Lungu: Eliad si St. Goleacu; in Barladu: V. Romalo, L. Vergoleci; in Vaslui: Dimitrie Cozadini, Torgu Varnav; in Magurele: Hariton Racota, Leonida Paciurea; in Rusii de vede: Grigorie Cantacuzino; in Mizilu: Nicolae Pacleanu; in Pitesci: George Enescu, Radu Tonescu; in Craiova: George Stirbei, Nicolae Racovitia; in Iasi: Eugenie Alcaz, George Marzescu, Dimitrie Tacu, Teodoru Ghitiescu; in Rimnicu Seratu: Dimitrie Polizu, Al. Margaritescu; in Botosiani: Sebastian Penano, Gg. Ciolacu; in Husi: St. Rosetti, Ioan Mirza; in Calafatu: Tribuniu Laurianu; in Tergoviscea: Sache Poroiancanu, Cost. Fussea; in Gaesci: Pana Olanescu; in Caracalu: Stanutia Pezianu, Nae Maldarescu; in Romanu: Ion Balacianu, Dimitrie Sturza; in Galati: Const. Varlam, Mantu Ruffu; in Valeni: Istr. Negulescu; in Rimnicu V.: Const. Slavitescu, Gr. Lahovari; in Oenele mari: Nicu Lahovari; in Bacau: Tonache Leca,

N. Tonescu; in Tergu Oenei: General Tell; in Pietra: George Rosnovanu, N. Gridov; in Nemtiu: Grigore Cozadini; in Ismailu: Ioan Ales. Cantacuzino, Emanoil Iosefescu. In Slatina: D. Polizo, Iorgu Valtianu; In Faleiu: Nicolae Ionescu; in Buseu: C. Racovitia, Nicolae Canta; in T. Jiu: Const. Brailoiu. — Tell; in C. de Argesiu: Alecu Balteanu; in Mihaileni: I. Stratu; in Dorohoiu: N. Ionescu, Manol. Costache; in Dragasiani: Al. Scarlatu Petrescu; in Severinu: C. Romanescu, C. Racovitia si P. Cernatescu; in Cahulu: Generalu Tell, Nicolae Ionescu.

Publiculu nostru, care cea mai mare parte nu cunostece Romani'a, nu pote judeca cercustantiele ce-i facu pre Romani a vota pentru principe strainu. Deci pentru a areta aceste cercustantie, reproducem d'in „Vocia natiunale“ argumentele cu cari d. T. L. Maiorescu, in clubulu natiunale d'in Jasi a pledatu pentru

Principe strainu apusenu ori care ar fi.

1. Principele strainu ne va aduce anteiu Justitia in cauzele private, civile si criminale; ca in ori ce statu apusenu existe acesta justitia si este fundamentulu pururea neclintitu, pe care se razima societatea. Unu cetatienu d'in aceste State, ori care ar fi, fie principe, fie tieranu, nu-si pote inchipu statulu fara practica celei mai perfecte dreptati in tote afacerile particulariloru atatu intre sine catu si cu fisculu. Precum marc'a stateloru decadentiei orientale este hatirulu si coruptiunea in tribunale, astufelu marc'a vietiei apusene este justitia si integritatea.

Cei nascuti si crescuti in Romania nici nu sci si nici nu potu sci pe deplinu, ce vre se dica o asemene justitia; fiindu ca ei nu au vedutu o nici odata. Nici odata, de candu s'au fundatu pe acestu pamentu Principele nostre, nu a existatu vre-o justitia in intielesulu ocidentalu. Pana candu tieranii nu erau desrobiti, nu potea fi vorba de dreptate fatia cu toti individii statului fara esceptiune. Atunci era tempulu patriarchalulu, unde patriarchulu punea man'a pe ce-i placea, si supusulu avea numai cea-ce bine-voia elu se-i acorde. Era dupa ce a incepatu acestu patriarchalismu, scimu toti, cum s'a practiecatu justitia la noi. Coruptiunea cea mai sfruntata a fostu la ordinea dilei, o cauza ce trecea peste 1,000 galbeni, nu mai era cu potintia a fi castigata fara mituiri, caus'a cea mai justa contra favoritorulu era totu-deun'a perduta, si in tempulu din urma ajunsese aceasta stare a lucruriloru la culmea ei: se formasera intreprinditori de procese, precum se formaza intreprinditori de cai de posta, si nu era Librecht celu d'anteiu care a datu modelulu acestei ultime depravatiuni. Eca unde am ajunsu cu printii indigeni.

2. Principele strainu ne va aduce inamovibilitatea functionariloru si prin acest'a stabilitatea vietiei publice. In nici unu Statu apusenu nu se destitue functionarii dupa placulu ministrului, ce numai prin o sentintia regulara a autoritatiloru judeciare. Unu principe strainu nu-si pote inchipu, n'a vedutu nici odata sorcea functionariloru aternata de la opiniunea personala a ministriloru, elu va da sigurantia vietiei judecatoriloru, invetiatoriloru, preotiloru si astfelu va renasce in medioculu nostru — lucru nepomenitu pana acum'a — independintia si demnitatea cetatienului.

Din contra principele indigenu, chiaru de la inceputu, pentru a ajunge la domnie intre competitorii sei la tronu, trebuie se corumpa independintia si demnitatea alegatoriloru, se surpe fatalmintu fundamentulu regenerarii nostre. Ca se aiba voturi, trebuie se dee bani si promisiuni pentru viitoru altfelu ii este cu nepotintia de a reesi, tier'a va fi pusa la licitatiune si candu unulu d'in licitanti va ajunge la domnie, cu densulu se va urca partia lui cu partisanii eisi rudele loru, functionarii vechi vor fi destituiti, pentru ca se aiba locu functionarii cei noi: caotiesatura de paingene se vor lat' fratii, verii, cumnatii si cumetria peste tota tier'a — si unde va mai fi atunci dreptate si sigurantia? Unde in contra loru vei mai pote castiga unu procesu? Cum in facia loru vei pote lucra pentru independintia si demnitatea celu putinu a generatiunii viitore?

Ori-ce potere se sustine prin sistemulu prin care s'a infiintatu. Printiulu indigenu se infiintia prin coruptiune: Coruptiunea dar

e sistemulu fatalu prin care in imprejurarile de facia se va sustiene printiulu indigenu pana va aduce tier'a la peire.

3. Principele strainu ne va aduce creditu si va pune ordine in finantie. Supt creditu si ordine nu este de intielesu vre-o sistema noua de economia politica; ci deocamdata cea mai vulgara regula in gospodari'a statului; adica respectarea mandatului, platirea lui legala in 24 ore de la prezentare, retribuirea esacta la diu'a antea a lunei a tutoru funtiunariloru, a tutoru pensiuniloru, solvirea regulata a baniloru de intretinere.

In ori ce statu apusenu, fio celu mai struncinatulu in finantie sale, se platescu cu cea mai mare strictetia, tote servitiile fara esceptiune. Austri'a este unu statu modelu in privintia releloru finantie; cu tote acestea: unde a trecut vre-o di antea a lunei chiaru in acestu statu, fara ca toti funtiunarii si tote servitiile se fi fostu platite regulatu pe luna inainte? In Austri'a, in Franci'a, in Prusi'a, in Itali'a, in Engliter'a — pretotindenea onorea mandatului emanatu de la guvernulu a fostu si a remasu intacta si cea mai mare sigurantia posibilu. Daca in aceste state sunt discutiuni bugetare, acelea nu se referu la mentionatele conditiuni elementare, fara cari nici nu pote existe unu Statu; ele se referu la cestiuni de inalta politica, la cestiuni de sisteme defensive si ofensive, a productiuniloru artistice si sciintifice, etc. De tote aceste-anu este inca vorba la noi: noua ne trebuie panea detote dilele; noua ne trebuie se vedemu odata diu'a multu asceptata, in care funtiunarii, pensiunarii si pensiunarele sermane se nu mai aiba trebuintia a se umili pe la casierie, primindu banii loru d'abi' dupa trei, patru si chiar diece lune, si, si atunci ca d'in gratia casierului, pare ca i-aru fi datu d'in averea lui privata, ci unde se li se tramita la toti pe a casa cea ce au de primitu si astfelu se se scape demnitatea funtiunariului si onorea statului intregu.

Acesta stare multu dorita ne o va aduce de siguru si indatu Principele strainu. La minutu se voru ecuilibrá bugetele, la minutu tote mandatele restante voru fi platite, tote mandatele viitore se voru plati la ora ficata, si incependu d'in diu'a suirei lui pe Tronu, vom vede odata si in Principele-Unite esactitate si incredere. Caci unu Principe strainu ori care ar fi nici nu-si pote inchipu statulu in alte conditiuni, in ochii lui fundamentulu vietiei sta si cade cu soliditatea angageriloru finantare si, candu Principele strainu primisce tronulu nostru, elu ne asigura mai antaiu acesta soliditate.

Din contra ce ne pote face in acesta privintia unu indigenu? Ce ne a facutu pana acum o scimu toti. Printiulu indigenu ne a injositu in starea de asta-di, elu a stersu d'in consciintia generatiunii nostre notiunea de onora a Statului. Pe candu celu mai de ronu evreu daca nu-si platesce politia la terminu, daca nu-si „onoreza iscalitur'a“ cum se dice cu dreptu cuventu, este scosu cu rusine d'in numerulu negotiatoriloru de omenie, Printiulu indigenu ne a invetiata a vede semnatura guvernului ne a depradatu, plat'a mandatului seu refusata la propriele sale casierie, onorea Statului seu terita mai josu de catu onorea celui mai de ronu negotiatoriu gidanu: bancrut'a cea mai completa, marita numai prin insolentia de a o ignora.

Si care Printiu indigenu ne mai pote scapa d'in acesta stare? Cine pote infrunta detori'a de 500 milioane? La vre unu creditu alu Statului nostru pe pietiele straine nu este de ganditu cu unu Printiu indigenu; prin urmare pentru Printiulu indigenu cestiunea sta astfelu: fara creditu, nu se pote acoperi detori'a de 500 milioane; fara acoperirea detoriei de 500 milioane, nu ni se pote acorda creditu. D'in acestu cercu vitiosu nici unu Printiu indigenu nu ne pote scapa; si cei ce aspira la domnie, sunt omeni fara consciintia care prevedu pierderea tierai si anesarea ei catra Rusi'a si Austri'a si vor numai se prede ei cu partisanii loru pe ceilalti supusi si se-si asigure astfelu o buna staro privata in naufragiulu generalu alu Statului.

Starea finantiera in care ne aflamu ne silesce a cere unu Principe strainu; fara acest'a in imprejurarile de fatia suntemu perduti.

4. Principele strainu din ori-ce familia suverana a Europei scie, ca unu statu nu pote traif de catu prin cea mai larga desvoltare a elementelor indigene, atatu a industriei natiunale, catu si a literaturai, a artelor si a sciintiei natiunale. Pentru elu comerciulu, in-

structiunea poporului, limb'a si istoria romana voru fi conditiuni de viétia, caror'a le va dá celu mai puternicu impulsu d'in primulu anu alu domniei sale. — Scimu bine, cá si toti Printii nostri indigeni au aceleasi cuvinte in gure, toti striga sciintia si arte; si cine ar avé fruntea sé dica pe fatia: nu voescu cultur'a popprului! inse la ai nostri aceste sunt de clamarari fara simtimentu, fara profunda convingere despre valórea factoriloru intelectuali intr' unu poporu.

Toam'a aci este diferentia cea mare: Ideele practice de viétia Statului nu se potu dobandi de ocaziune si d'in carti; ele trebuie sé fi astfel de inradecinate d'in prim'a copilaria prin educatiune si prin dilnic'a esperiintia incatu sé fi intratu in suctu si in sangele omului si acest'a nici sé-si póta macaru inchipui o viétia fara perpetua loru infaptuire. Romanii nostri indigeni nu simtu in adanculu animei loru ce vre sé dica arte si sciintia nationala si instructiunea populara; fiindu cá nu le-au vedutu inca la noi, nu au fostu crescuti cu denselu si nu lo afla inradecinate in sufletulu loru. De acea cu unu Printiu indigenu, aceste lucruri remanu concepte frumóse, dar numai concepte: nici odata nu au prinsu si nu voru prinde viétia. D'in contra ori ce Principe strainu este educatu astfelu incatu nu pótra fara punerea loru in lucrare; elu candu dice Statu de la sine le intielege si pe den'sele, pentru elu elementele intelectuale suntu cea mai puternica realitate intr'o Natiune.

De aci nu urmédia ca Principele strainu va face tóte fara noi. Din contra: acum mai alesu tiér'a va reclamá activitatea tuturor barbatiloru capabili pentru a fi consolidata. Inse Principele strainu, ca putere executiva, este in imprejurare nostre conditiunea acelei activitati, elu numai ne va aduce cele trei elemente fara care nu póte fi vórbá de viétia: finantie, justitia intru catu aterna de la siefulu statului (numirea si destituirea magistratiloru!) impulsionea pentru industria si cultura intelectuala. De la noi va depinde acum, sé corespundemu acestei impulsioni si sé facemu ca se inviedie si sé persiste in anim'a nóstra justitia si demnitatea cetatenéscá.

5. Unu argumentu de onóre politica se unesco cu cele precedente in favórea Principei strainu. La 1848 s'au ridicatu primele voci pentru principele strainu, la 57 ele fura dechiarate de divanulu ad-hoc in modu autenticu ca dorintia a Natunei, la 59 acést'a dorinta fu repetita si afirmata d'in nou, numai de nevoia se primi unu Principe indigenu. Si acumu dupa ce previdiunile de la 57 s'au doveditu juste, dupa ce veduramu, unde ne-a adusu printiulu indigenu, dupa ce-lu resturnaramu d'in caus'a reletoru, nu atatu a le lui persónale, catu a le functionariloru lui, adeca aprópe a societatei intregi, acumu sé mai dorimu principe indigenu! Totu ce am avutu noi mai insemnatu in tiér'a nóstra, cei d'antaiu barbati, ai inteligintiei si patriotismului Romanu, V. Alesandri, Negri, Lascaru Catargiu, Mavrogheni, D. Sturza, Hurmuzachi, Cogalnicianu, nefericitulu Panu, Rolla (acelu Rolla de atunci), Golescii, Bratienii, toti acestia ne-au invetiatu a cere unu Principe strainu, esperiintia ce facuramu in urma, ni a demonstratu justitia invetiaturii loru, si noi, generatiune crescada si inca necópta, sé ne mai indoimu? Noi, ca selbaticii d'in sudulu Africeii, care d'in generatiune in generatiune si-uita totalu limb'a parintiloru, sé uitam si noi la 66 parol'a patriotica de la 57? Sa vie juni fara esperintia, fara greutate, fara traditiunea trecutului si fara prevederea viitorului sé ne inculce o alta credinta! acest'a ar fi ultim'a lovitura data natiunei romane ultim'a degradare a ei in ochii tuturoru ómnilorlu de valóre.

Ce este mai multu: resturnarea Printiului Alesandru Iónu I, aclamata cu cea mai sincera bucuria de tóta tiér'a este fapt'a guvernului de astadi. Acestu guvern nu a facutu in interesulu seu personalu, elu ne-a probatu indata cá a facutu in favórea unui Principe strainu alesu de Natiune, pentru consolidarea patriei comune. Intre persónele cari compunu guvernulu de astadi, sunt si d'in acele cari la casu de Principe indigenu, aru figurá in rangulu d'antaiu alu celoru in dreptu si cu potentia de a fi alesi; este Lascaru Catargiu, Ion Ghica, Mavrogheni, Dimitrie Ghica. Ei bine, acesti barbati vinu si ve spunu astadi cá mantuirea tieriei nóstre este numai principele strainu. Ei facu actu de patriotismu si abnegatiune;

incungiuati de toti cei ce au nemicitu vechi'a coruptiune, ne declara cá este imposibile unu Printiu indigenu: si noi sé ne mai indoimu unu minutu? Astadi dupa ce ei si-au espusu viétia pentru scaparea tieriei, astadi candu ne aflam iarasi in fatia Europei, se venim noi d'in intunericu si in sigurantia sé-i demintimu pe ei, inaintea conferintiei d'in Parisu? sé lo esploatamu fapt'a loru, sé profitamu de resturnarea unuia pentru a pune pe altulu de acela felu? D'in or ce punctu de vedere amu privi cestiunea, respunsulu trebuie sé fie: nici odata! Cea d'antia datorie politica a nóstra in imprejurare de fatia, este a ne grupá cu totii in giurulu barbatiloru de la 11 februaru si a lu sustiné cu or ce pretiu patrioticulu loru programu.

Prin urmare cu ori ce pretiu Principe strainu! (Vocea Nationala.)

ITALIA. In 7 l. c. regele subscrise decretule de denumiri la marina. Unu cerculariu alu ministrului de resbelu demanda primirea voluntariloru in armat'a regulata cu deobligamentu de siervitiu pre unu anu. — Naile italiene ce erau in portulu de Trieste, se retrasera la Ancon'a. — In decursu de doua dile se inscrisera la Genova 500 de voluntari. Gard'a natiunale pretotindene si-imbie siervitiile sale. Municipalitatea de Neapole a votatu pensiumi pentru cei ce se vor destinge in resbelu.

CONFEDERATIUNEA NEMTIÉSCA. In 7 l. c. dupa médiadi unu necunoscutu dede mai multe puscature d'intr'unu revolveru a supr'a lui Bismark, dar' nu l'a ranitu. Bismark prinse insusi pe criminalistu.

Savigny, representante Prussiei la confederatiune a plecatu la Berlinu sé priméscá instructiune fatia cu propunerea Sassonié.

Sassoni'a si Bavari'a continua inarmarile d'in respoteri, sciri mai nóue asecura cá totu astfelu a inceputu a face si Anover'a.

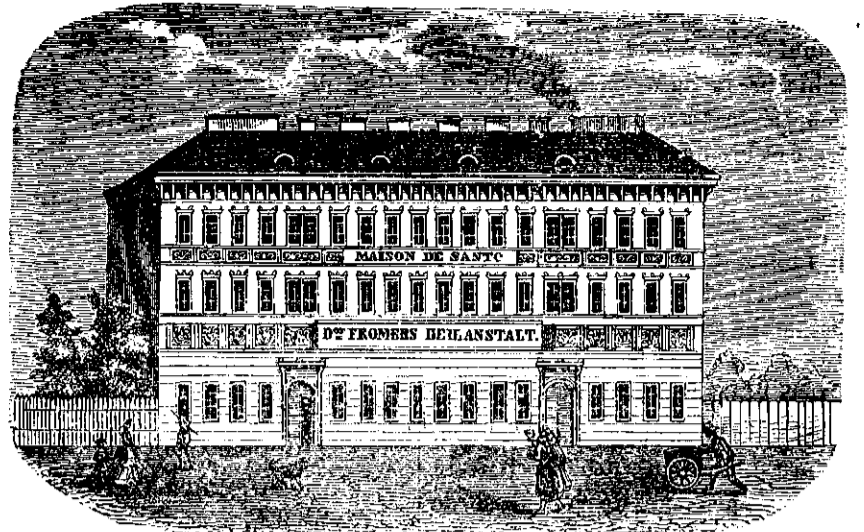
Respunsu. Dni M I B. Priméscé multamit'a nóstra, facemu totu ce potéscé, referat'u va fi bine venitu. — Unu fiu alu natiunei in Orad. Mare. Multamim'u, dar a produce laude pentru noi, in organulu nostru, nu e manier'a nóstra.

Cursurile din 7 Maiu n. 1866.

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cele cu 5% in val. austr.	48.—	48.50
" " contributiunali d. 1866 1/2	99.—	99.25
" " nóue in argintu	70.—	71.—
Cele in argintu d. 1865 (in 500 franci)	63.—	64.—
Cele natiunali cu 5%	59.—	59.50
" metalice cu 5%	54.—	54.50
" " " vechi	56.—	57.80
" " 4 1/2%	45.—	45.50
" " 4%	40.—	40.50
" " 3%	30.—	30.50
Efecte de loteria:		
Sortile de statu din 1864	56.40	56.60
" " " 1860 1/2 in cele intrege	67.90	68.10
" " " " 1/2 separata	69.80	70.20
" " 4% din 1854	67.—	68.—
" " din 1839, 1/2	117.50	118.50
" banciei de creditu	97.—	98.—
" societ. vapor. dunarene cu 4%	—	76.—
" imprum. princip. Eszterházy à 40 fl.	—	60.—
" " " Salm à "	—	25.—
" " cont. Palffy à "	—	21.—
" " princ. Clary à "	—	21.—
" " cont. St. Genois à "	—	21.—
" " princ. Windischgrätz à 20	—	15.—
" " cont. Waldstein à "	—	17.50
" " " Keglevich à 10	—	13.—
Obligatiuni desarrainatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	61.—	62.—
" Banatulu tem.	58.50	59.50
" Bucovina	55.50	56.50
" Transilvania	53.50	54.50
Actiuni:		
A banciei natiunali	663.—	665.—
" de creditu	122.80	123.20
" " scontu	515.—	520.—
" " anglo-austriace	62.—	64.—
A societatei vapor. dunar.	412.—	415.—
" " Lloydului	115.—	125.—
A drumului ferat de nord	1455	1460
" " " statu	153.50	153.70
" " " apusu (Elisabeth)	97.—	99.—
" " " sudu	154.—	156.—
" " " langa Tisa	147.—	—
" " " Lemberg-Czernowitz	—	49.—
Bani:		
Galbenii imperatesci	6.—	6.5
Napoleon'd'ori	10.17	10.20
Friedrichs'd'ori	10.35	10.45
Suverenii engl.	12.55	12.65
Imperialii rusesci	10.40	10.50
Argentulu	124.50	125.50

Institutulu privatu de cura
al lui

Dr. Frommer

langa Viena: Ober-Döbling 248

numai 10 minute departe de cetate. Zace in celu mai frumosu si mai sanatosu ténu alu Vienei, — e cunoscutu de multi ani, proveditu cu tóte ajutóriele, in catu fie-cui sta spre dispusatiune tóte conditiunile pentru cura radecala, precum si cercetarea celoru renumiit medicis si profesori de la universitatea de Viena, — se primescu cari doresc a remané si numai putiene septemane séu dile in cura, cu pretiu fórte moderatu.

Pentru comoditatea bolnaviloru se mai afla in institutulu acest'a si gradina, biliardu odae de cetitu.

Pretiuulu pentru odae separata, siervitiu, incalditu, lumina, viptu intregu, medicamintu calde etc. e de la 3 fl. v. a. in sus la di.

Informatiuni dá cu cea mai mare placere directiunea institutului: Wien, Oberdöbling Nr. 248.

Institutulu de sus si eu lu potu recomandá cu atat'a mai vertosu, cáci multi bolnavi d' tóte tieriele locuite de Romani l'au cercetatu si s'au vindocatu. Subscrisulu e gat'a la tóte ocasiunile a dá informatiuni gratis.

B. G. Poppovits,

Wien, Fleischmarkt Nr. 15.

Lampe de petroleu

cu cea mai eminenta constructiune. Fasonulu celu mai nou si elegantu cu cele mai moderate pretiuri de fabrica d'in prim'a c. r. priv.

fabrica de lampe de oleiu austriaca

a firmei:

GEBRÜDER BRÜNNER

in Viena

Magazinulu: Cetate, Kärntnerstrasse Nr. 46 Heinrichshof.

Fabric'a: Mariahilf, Magdalenenstrasse Nr. 10.

Stiele cilindrice d'in cea mai buna calitate de iaga, prearse, in negotiu vinu nainte sub numirea: „cilindru de phönics (Phönix-Cylinder) proveditu cu semnulu nostru B pecum si tóte obiectele de sticla ce se tin de lampa.

Depositu de materii ardietorie pentru salonu d'in petreolu curatu americanu si oleu solaru in calitatea cea mai buna pentru cele mai moderate pretiuri locale in transito-magazinulu nostru. — Liste de pretiu si depingeri de lampelle nostre se tramitu pofitoriloru franco.

Fratii Brüner.

Gottfried Ziegler,

Fabricantu de trasure

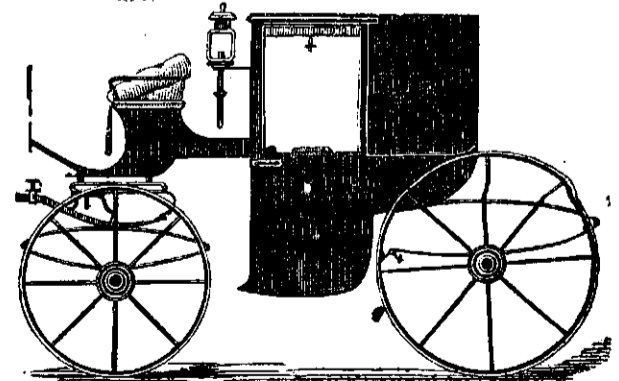
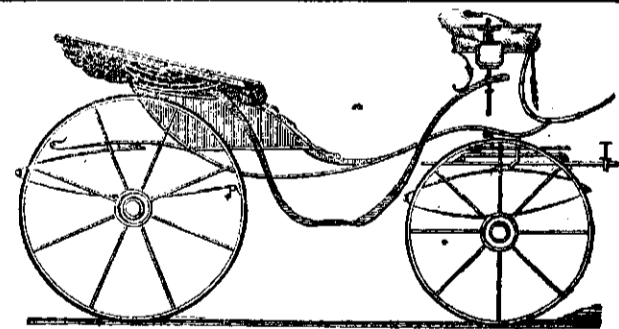
(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,

in Viena

gatesce totfeliulu de trasure (carutie) de gala, de sioase si de voiagiu, dupa modelulu celu mai nou, d'in calitatea si materialulu celu mai bunu, cu pretiurile cele mai moderate.

Doritorii de a se incunoscintia despre modele si pretiu, se vor adresá catra fabricantu de a dreptulu.

Institutulu privatu de cura

pentru bolnavi de amendoue sessele, cari patimescu de spiitu si de nervi, a mediciloru

Leidesdorf si Obersteiner

(mai nainte Górgen)

in Oberdöbling, Kirchengasse 163,

langa Viena.

Institutulu acest'a, cunoscutu prin positiunea-i frumósa si prin abilitatea lui, sierbesce bolnaviloru de unu asilu acomodatulu si placutu. Informatiuni dá directiunea in tóte limbele.